KT-01 · Bài 5

Nhìn lại: thử viết lại một yêu cầu trong việc của bạn

Lớp Từ điều khách muốn tới yêu cầu kỹ thuật đo được

Học xong bài này bạn sẽ

- kể lại được trong vài phút đường đi của cả lớp, từ câu khách nói tới một dòng yêu cầu có cách đo, có mức và có điều kiện đo.
- Dùng được ba phép thử làm trong vài phút để biết bản yêu cầu trên bàn mình còn yếu ở đâu.
- Viết lại được, ngay trong tuần này, đúng một dòng yêu cầu của dự án đang chạy cho đo được, rồi đưa nó cho người sẽ đo đọc trước.

1 · Bốn bài vừa rồi là bốn chặng của cùng một đường đi, không phải bốn chủ đề rời nhau

- Nhìn từng bài một thì lớp này có bốn chủ đề: hai khái niệm dễ lẫn nhau, hình dạng của một yêu cầu viết đúng, chuyện đo được, rồi các kiểu viết sai.
- Đầu đường là một người muốn một thứ.
- Đặt bốn bài lên đường đi ấy thì mỗi bài giữ một chặng.
- Bốn bài là bốn chặng trên cùng một đường đi, từ lời của người muốn tới người kiểm được sản phẩm. -->
- Rút cả lớp về một ý thì ý ấy là thế này.
- Ý đó biến thành một câu hỏi bạn mang đi được, dùng cho bất cứ dòng nào trong bất cứ bản yêu cầu nào: ai sẽ nói dòng này đạt, và nói bằng cái gì.

2 · Ba dấu hiệu cho biết bản yêu cầu của bạn đang yếu

- Không ai tự thấy bản yêu cầu của mình yếu.
- Dấu hiệu thứ nhất: hỏi ai sẽ nghiệm thu một dòng thì không ai trả lời được, hoặc câu trả lời là lúc đó sẽ xem
- Dấu hiệu thứ hai: hai người đọc cùng một dòng rồi tự viết ra phép thử, và hai phép thử khác nhau
- Dấu hiệu thứ ba: bản yêu cầu chỉ dày thêm qua mỗi lần soát, và không dòng nào ghi rõ là bắt buộc hay mong muốn
- Thấy một dấu hiệu thì nên xem lại.

3 · Trong tuần này, hãy viết lại đúng một dòng yêu cầu đang chạy cho đo được

- Việc này không cần ai cho phép, không cần họp, và cố ý chỉ nhắm vào một dòng.
- Đừng chọn dòng khó nhất, cũng đừng chọn dòng dễ nhất.
- Việc đầu tiên không phải viết lại, mà là lần ngược về phía trước.
- Sau đó mới tới phần viết lại, và viết lại gồm bốn phần ghép vào một câu.
- Rồi đem câu mới đó cho một người không dự cuộc họp nào của dự án.
- Cuối tuần bạn sẽ có một dòng cũ và một dòng mới nằm cạnh nhau.

4 · Lớp này dừng ở một dòng yêu cầu đo được, còn việc nối nhiều dòng thành một bộ thông số thì để cho lớp sau

- Đi hết năm bài, bạn có mấy thứ dùng được ngay trên một bản yêu cầu thật.
- Những thứ ấy dùng được tới đâu thì phụ thuộc vào chỗ bạn đứng trong dự án, và lớp không quyết thay bạn được.
- Lớp này cũng có ba chỗ cố ý dừng lại.
- Hai chỗ đầu là việc của lớp đi tiếp.
- Lớp Chuyển nhu cầu người dùng thành thông số kỹ thuật, mã KT-02, dạy cách lập bảng đối chiếu nhu cầu với thông số, cách đặt mức mục tiêu...
- Lớp So sánh và chọn giữa nhiều phương án, mã KT-03, là lớp sẽ mở sau.

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp năm bài, xếp theo đường đi từ lời khách tới một dòng đo được

Bài	Chặng nào trên đường đi	Câu hỏi bài đó trả lời	Việc bạn làm được sau bài đó
1	lời khách nói thành câu viết cho người làm	nhu cầu và yêu cầu khác nhau ở chỗ nào, và ai làm chủ bản nào	không chép nguyên lời khách thành một dòng yêu cầu
2	hình dạng của một dòng yêu cầu	một dòng viết đúng phải trả lời được bốn câu hỏi nào	soi một dòng bằng bốn câu hỏi, và tách một câu đang nói ba việc

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp năm bài, xếp theo đường đi từ lời khách tới một dòng đo được tiếp

Bài	Chặng nào trên đường đi	Câu hỏi bài đó trả lời	Việc bạn làm được sau bài đó
3	phần đo của dòng đó	đo được nghĩa là gì, và mức lấy từ đâu	gắn cách đo, người đo, mức và điều kiện đo vào một dòng
4	các hình dạng hỏng hay gặp	nhìn vào đâu để biết một câu đang hỏng	gọi tên được kiểu sai thay vì chỉ thấy khó chịu

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp năm bài, xếp theo đường đi từ lời khách tới một dòng đo được tiếp

Bài	Chặng nào trên đường đi	Câu hỏi bài đó trả lời	Việc bạn làm được sau bài đó
5	đem cả đường đi áp vào một bản đang chạy	bản yêu cầu của mình đang yếu ở đâu	ba phép thử vài phút, và một dòng viết lại đã đưa cho người đo đọc

Phần giá trị nhất của bài

Chỗ người ta hay làm sai

- **Sai thứ nhất: viết lại cho đo được bằng cách thêm một con số vào câu cũ, mà không lần lại nhu cầu phía sau nó**

  Cách tránh là viết nhu cầu ra thành một câu thường trước khi đặt bút sửa, và không viết nổi câu đó thì đi hỏi, chứ đừng đoán hộ người dùng.

- **Sai thứ hai: đem cả bản yêu cầu ra soát một lượt thay vì làm thật kỹ một dòng**

  Cách tránh là mỗi lần chỉ nhận một dòng, đi hết bốn phần của nó, và chấp nhận rằng hai mươi chín dòng còn lại vẫn yếu.

- **Sai thứ ba: sửa xong một mình rồi coi như đã chốt, không đưa qua người sẽ nghiệm thu**

  Cách tránh là coi một dòng chỉ xong khi người sẽ đo nó đã đọc và nói lại được cách họ đo, và ghi ngày thống nhất ngay cạnh dòng đó.

Ví dụ để khái niệm sáng ra

Ví dụ minh hoạ

- Ở những xưởng này, yêu cầu thường không đến bằng chữ mà đến bằng một vật: hàng mẫu đã được hai bên duyệt, cất trong tủ, và mọi lô sau được so với nó.
- Chỗ yếu hiện ra ở ba lúc.
- Nhìn theo bài này, hàng mẫu là nhu cầu được cố định thành một vật, chưa phải yêu cầu đo được.

Ví dụ dưới đây là một thói quen phổ biến ở các xưởng gia công Việt Nam, không lấy từ một công ty cụ thể nào.

Bài tập tự chấm

Thử nhìn lại việc của mình

- Trong bản yêu cầu của dự án đang chạy, chọn đúng một dòng: dòng mà nếu bên làm và bên nhận hiểu lệch nhau thì tốn tiền nhất.
- Viết ra bốn phần, gọn trong khoảng hai trăm từ.
- Phần một: chép lại nguyên văn dòng cũ, không sửa chữ nào.
- Phần hai: viết một câu thường nói dòng đó ra đời để phục vụ điều gì của người dùng, và ghi thêm bạn biết điều đó từ đâu.
- Phần ba: viết dòng mới, gồm việc cần đạt, cách đo, mức đạt kèm chữ nói rõ đây là mức phải đạt hay mức mong đạt, và điều kiện lúc đo.

Cách tự chấm và lời giải mẫu nằm trong bài trên trang web.

m.school

Đọc trọn bài và làm bài tập tại

mschool.meslab.org/lop/KT-01/bai-05.html

m.school by MES LAB · học không mất phí, không cần đăng nhập